

Liite yhteysviranomaisen lausuntoon

OX2 Finland Oy, Halsuan voimajohtohanke: Halsuan 400 kilovoltin voimajohto Halsuan tuulivoimapuistolle, YVA-menettely, YVA-selostus, EPOELY/2175/2022

Lausunnot, asiantuntijakommentit ja mielipiteet

Lausunnot

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Fingridillä ei ole huomautettavaa YVA-selostuksesta. Huomiona, että tässä YVA-menettelyä koskevassa lausunnossa ei oteta kantaa YVA-ohjelmassa esitettyihin teknisiin ratkaisuihin. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Halsuan kunta

Halsuan kunta on YVA-ohjelmavaiheessa antanut lausunnon: "Halsuan kunta kehottaa tekemään luonto ym. selvitykset riittävällä tarkkuudella. Kaikilla muilla paitsi nollavaihtoehdolla on merkittäviä vaikutuksia luontoon, maanomistajiin ja maisemaan. Nollavaihtoehdon tulisi olla pääasiallinen vaihtoehto, sillä se ei aiheuta kuormitusta ympäristölle. Voimajohtojen sijoituksessa tulisi suosia valtion omistamia maita sekä esimerkiksi suoalueita. Näin maanomistajille ei aiheutuisi haittaa. Voimajohtoja ei tulisi sijoittaa asutuksen läheisyyteen, ja ne pitäisi sijoittaa riittävän kauas loma-asutuksesta. Maisemallisesta näkökulmasta voimajohdot tulisi sijoittaa vähiten maisemallista vahinkoa aiheuttavaan vaihtoehtoon, jos nollavaihtoehto ei ole mahdollinen. Arvioinnissa tulee huomioida mahdollisten uusien tuulivoima-alueiden sijoittuminen lähialueille esim. Perhoon tai Kinnulaan, ja miten nämä vaikuttavat uuden linjavaihtoehdon valintaan. Kaikkien edellä mainittujen näkökulmien selvittäminen ja huomioiminen selvityksiä laadittaessa on tärkeää. Mahdollisten uusien tuulivoima-alueiden liittäminen mahdolliseen uuteen voimajohtoon on aina edullisempi vaihtoehto, jos liityntää ei voida teknisesti tehdä nollavaihtoehdon mukaisesti."

Lausunnossamme esitetyt kannanotot on huomioitu ELY:n lausunnossa YVA-ohjelmasta. Erityisesti on kiinnitetty huomiota eri hankkeiden yhteisvaikutusten selvittämiseen YVA-selostuksen osalta. YVA-menettelyn tavoitteena on tuottaa tietoa siitä, mitkä hankkeen toteuttamisen merkittävät ympäristövaikutukset olisivat. Tieto tukee hankkeen suunnittelua ja päätöksentekoa. YVA-menettelyn ensimmäisessä vaiheessa on laadittu ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma), joka on suunnitelma siitä, miten hankkeen ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA-selostus) esitetään hankkeen ympäristövaikutukset, arvioidaan niiden merkittävyyttä, vertaillaan vaihtoehtoja ja esitellään haitallisten vaikutusten lieventämiskeinoja. Selostuksessa on huomioitu yhteysviranomaisen eli Etelä-Pohjanmaan ELYkeskuksen lausunto YVA-ohjelmasta sekä YVA-ohjelmasta saatu palaute. Yhteysviranomaisen asettaa YVA-selostuksen nähtäville, jonka jälkeen se tarkistaa YVA-selostuksen riittävyyden ja laadun, ja laatii sitten perustellun päätelmän hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Lupaviranomaiset hyödyntävät YVA-selostusta ja

siitä annettua perusteltua päätelmää päätöksenteossaan. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista on vastannut konsulttityönä AFRY Finland Oy. Ympäristövaikutusten selvityksiä ja arviointityötä on tehty vuonna 2022 ja vuoden 2023 alkupuolella. ELY antaa siihen perustellun päätöksensä elokuussa 2023. Vaikutusarvioinnin painopiste on merkittäviksi arvioiduissa ja koetuissa vaikutuksissa. Halsuan voimajohtohankkeessa niitä ovat yhteisvaikutukset nykyisten voimajohtojen ja rakenteilla olevan voimajohdon sekä Halsuan tuulivoimapuiston kanssa, vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyisyyteen sekä vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön.

Voimajohto ei ole ristiriidassa alueen maakuntakaavoituksen tai kunnallisen kaavoituksen kanssa. Hankkeen voidaan todeta toteuttavan alueen maakuntakaavojen tavoitteita uusiutuvan energian käytöstä. Maakuntakaavassa voimajohtoyhteys on tunnistettu ja osoitettu olemassa olevana voimajohtoreittinä. Olemassa oleva voimajohto on merkitty myös Halsuan yleiskaavassa 2020 ja tuulivoimalat sekä uudet voimajohdot on huomioitu hyväksytyissä Honkakankaan ja Kanniston tuulivoimapuistojen osayleiskaavoissa, jota eivät vielä ole lainvoimaisia. Johto on suunniteltu uuteen maastokäytävään alueilla, joilla sen tulee väistää asutusta ja esimerkiksi suojelullisesti tärkeitä suoalueita sekä järviä, mikä tukee luonnon monimuotoisuuskohteen säilymistä. Voimajohtoreitin läheisyydessä on sen keskivaiheilla jonkin verran asuin- ja lomarakennuksia, mutta laajoja asutuskeskittymiä reitin varrella ei sijaitse. Voimajohdon vaikutukset maisemaan ja asuinviihtyvyyteen lisääntyvät niillä alueilla, joilla suunniteltu voimajohto sijoittuu lähemmäs asuin- tai lomarakennuksia kuin nykyiset johdot. Voimajohto lisää johtojen aiheuttamia vaikutuksia voimakkaammin sillä puolella, minne johtoalue levenee nykyisestä. Asuin- tai lomarakennuksia ei sijaitse suunnitellulla voimajohtoalueella. Hankkeella on haitallista vaikutusta yksittäisten elinkeinoharjoittajien kannalta niillä osuuksilla, joilla voimajohtoalue levenee metsätalousalueella. Uusi voimajohtoyhteys sijoittuu kuitenkin osin nykyisten voimajohtojen yhteyteen, joten kokonaisuudessaan haittavaikutus on vähäisempi kuin mikäli johto sijoitettaisiin suuremmalta osin uuteen maastokäytävään. Voimajohtoreitin todetaan olevan maankäytön kannalta toteuttamiskelpoinen. Hankkeesta muodostuu maisemallisia vaikutuksia pylväistä, johdoista ja johtoaukeasta. Maisemalliset vaikutukset kohdistuvat pääosin johtokäytävälle tai sen läheisyyteen, missä vaikutukset voivat olla paikallisesti merkittäviäkin.

Maisemallisia vaikutuksia muodostuu Lestijärventielle ja Pahkajoen jokilaaksoille. Merkittävimmät maisemalliset vaikutukset kohdistuvat Ketolan asuinpaikalle ja loma-asuinpaikalle vaihtoehdossa VE1. Vaikutukset eivät kuitenkaan ole kokonaisuudessaan merkittäviä laajemmassa maisemassa. Arvokohteille ei muodostu maisemallisia vaikutuksia. Maiseman kannalta parhaat vaihtoehdot ovat VE2 ja VE3. Alueella esiintyy suojelullisesti arvokkaasta lajistosta ainakin suurpetoja, pohjanlepakoita, metsäpeuroja ja viitasammakoita. Liito-oravaa ei ole tavattu inventoinneissa. Keskeisimpiä ovat mahdolliset vaikutukset metsäpeuroille, suurpedoille ja viitasammakoille. Viitasammakoiden osalta vaikutusten lieventäminen on mahdollista pylvässijoittelulla. Alueella ei sijaitse merkittäviä metsäpeuran vasomisalueita. Vaikutukset jäävät kokonaisuutena vähäisiksi. Hanke on osittain Perhon susireviirin (yksi susipari) reuna-alueella ja vaikutukset reviiriin ovat epätodennäköisiä.

Voimajohdon rakentamisen aikana aiheutuu melu- ja liikennevaikutuksia, jotka ovat kuitenkin lyhytaikaisia ja jaksottaisia. Suurimmat hetkelliset rakentamisen aikaiset haitat rajoittuvat aivan johtoreitin lähialueen teille ja asutukselle. Toiminta-aikana vaikutukset ihmisten viihtyvyyteen ja elinoloihin arvioidaan pääosin vähäisiksi, sillä suurin osa voimajohtoreittien lähiasutuksesta sijaitsee yli 100 metrin etäisyydellä suunnitelluista voimajohtoreiteistä. Alle sadan metrin etäisyydelle sijoittuu kuitenkin reittivaihtoehdossa VE1 yksi loma- ja yksi asuinrakennus. Lomarakennus sijoittuu hieman yli 40 metrin etäisyydelle voimajohtoreitin keskilinjasta ja asuinrakennus (Ketola) hieman yli 80 metrin etäisyydelle. Reittivaihtoehdon VE1 vaikutukset viihtyvyyteen ja elinoloihin näissä kohteissa ovat negatiiviset lyhyiden etäisyyksien takia ja koska voimajohdon rakentamisen vuoksi suojapuusto talojen ja voimajohtojen väliltä poistuisi.

Voimajohdon magneettivuon tiheyden enimmäisarvo jää johdon allakin kauas toimenpidetasosta. Lisäksi magneettikenttä vaimenee nopeasti, kun siirrytään kauemmaksi johdosta. Samoin tapahtuu sähkökentälle, jonka voimakkuus voimajohtojen läheisyydessä on myös turvallisella tasolla. Myöskään pitkäaikaisesta altistumisesta magneetti- ja sähkökentille ei aiheudu nykytutkimustiedon valossa terveysriskiä. Koronapurkausten aiheuttama ääni voi joissain sääolosuhteissa ylittää VE1-reittivaihtoehtoa lähimmän lomarakennuksen luona (noin 40 metrin etäisyydellä) Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisen loma-asuinrakennusten yöaikaisen ohjearvon 40 dB. Arvion epävarmuus on kuitenkin suuri. Voimajohdon alle jäävät alueet pysyvät maanomistajan omistuksessa ja hallinnassa, mutta johto estää metsätalouden harjoittamisen johtoalueella sekä rajoittaa rakentamista. Peltopalstojen käyttöön voi rakentamisvaiheessa aiheutua tilapäisiä häiriöitä, jos voimajohdon rakennustyöt ja peltotyöt ajoittuvat samalle ajalle. Häiriötä voi aiheutua myös yhtäaikaisesta liikennöinnistä lähialueen teillä. Sähkönsiirto toteutetaan ilmajohtolla, jolloin rakentamista kohdistuu vaihtoehdosta riippuen noin 46-74 hehtaarin alueelle, josta poistuvan puuston määräksi arvioidaan noin 2118- 4270 m³. Voimalinjojen maanpäälliset osat koostuvat pääasiassa erilaisista metalleista, jotka voidaan yödyntää lähes täysin uudelleen. Arviolta noin puolet koko voimalinjojen materiaalien massasta koostuu perustusten teräsbetonista. Betoni ja sen sisältämät raudoitukset ovat periaatteessa poiskaivettavissa ja kierrätettävissä voimalinjan käyttöään päätyttyä. Hankkeen vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen ja käytön estymiseen arvioidaan merkittävyyden kannalta vähäisen kielteisiksi.

Hankkeen merkittävimmät maisemalliset vaikutukset kohdistuvat lähialueelle ja erityisesti johtokäytävään. Tämän takia yhteisvaikutuksia muodostuu pääosin toisten voimajohtojen kanssa, jotka sijoittuvat hankkeen voimajohtojen viereen samaan johtokäytävään. Suunnittelun lähtökohtana on ollut sijoittaa uusi voimajohto mahdollisimman suurelta osin olemassa olevien voimajohtojen rinnalle, mutta lisäys voimajohtojen määrään aiheuttaa luontovaikutuksia aikaisempaa laajemmalle alueelle. Vaikutukset aiheutuvat leveästä pysyvästi avoimesta voimajohtoalueesta, joka pirstoo metsäalueiden yhtenäisyyttä sekä siellä elävien lajien elinympäristöjä. Linjausvaihtoehtoja on tarkennettu. Kartta liitteenä. YVA-selostus on suuren kokonsa vuoksi luettavissa vain ympäristökeskuksen sivuilta [https:// www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutustenarviointi/halsuan-tuulivoimapuiston-400-kvn-voimajohtohanke-halsua](https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutustenarviointi/halsuan-tuulivoimapuiston-400-kvn-voimajohtohanke-halsua)

Esitys

Kunnanjohtaja esittää, että Halsuan kunnanhallitus lausuntonaan OX2 400 kV voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta esittää, että selostus on tehty laajojen selvitysten ja tutkimusten perusteella ja siinä on esitetty YVA-selostuksen kannalta kaikki tärkeät asiat. Kunnanhallitus kuitenkin painottaa edelleen sitä, että voimajohdon läheisyydessä ei tulisi sijaita vakituista asutusta eikä myöskään loma-asutusta. Linjavaihtoehtoja tarkastellessa tulisi ottaa huomioon maanomistusolot ja pyrkiä siihen, että voimajohtojen käytettävä yksityisten omistama maa-alue olisi mahdollisimman vähäinen.

Päätös

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

TÄSSÄ LIITE

Keski-Pohjanmaan liitto

Keski-Pohjanmaan liitto kiittää hyvin laaditusta YVA selostuksesta koskien Halsuan tuulivoimapuiston 400kVn voimajohtohanketta. Keski-Pohjanmaan liitto katsoo, että vaihtoehto 1 (VE1) on vaihtoehtoista paras voimalinjalle, aiheuttaen vähiten haittaa ihmisille ja ympäristölle. Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että sähkönsiirrossa tulisi aina käyttää ensisijaisena vaihtoehtona olemassa olevia johtokäytäviä sekä sellaista pylväsmallia, joka aiheuttaa mahdollisimman vähän haittaa maanomistajille ja ympäristölle, mm. minimoisi

tarvittavan johtokäytävän leveyden. Myös lintujen törmäysriskiä pitää pyrkiä mahdollisuuksien mukaan ehkäisemään, esim. asentamalla värikkäitä lintupalloja ja –lappuja. Lintupallot pienentävät törmäysriskiä tutkimusten mukaan 50 prosenttia, liikkuvat ja välkkyvät heijastinliput vielä selvästi enemmän. Keski-Pohjanmaan liitolta ei ole muutoin huomautettavaa YVA selostuksesta Halsuan tuulivoimapuiston 400 kV:n voimajohtohankkeesta.

Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos

Keski-Pohjanmaan pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa Halsuan tuulivoimapuiston 400 kV:n voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen liittyen (Dnr EPOELY/2175/2022).

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto

Keski-Pohjanmaan alueelle suunniteltujen tuulivoimapuistojen ja niille tarvittavien sähkönsiirtoreittien lisääntyessä ympäristövaikutusten minimoimiseksi tulee käyttää jo olemassa olevia johtoreittejä. Mikäli uusia johtokäytäviä on pakottavasta syystä otettava käyttöön, ne tulee sijoittaa vähiten haittoja aiheuttaviin kohtiin. Terveysvalvonta ottaa kantaa vaikutuksiin ainoastaan asukkaiden (asuntojen) sekä pohjavesien suojelun näkökulmasta.

Karttatarkastelun perusteella vaihtoehto 1 kulkiessaan jo voimajohtodoilla rakennetussa käytävässä aiheuttaa vähemmän muutosta kylän asukkaille, joista lähimmät Purolan kylässä ovat vapaa-ajan asunto sekä Ketola -niminen tila olemassa olevan linjan länsipuolella. Toisin kuin arviointiselostuksessa on esitetty, arvioidaan VE1:n merkityksen olevan vähäisempi maisemalle, sillä VE2:ssa ja VE 3:ssa osa kylän rakennuksista tulisi linjojen ympäröimiksi useammalta suunnalta. Asiaa tulisi kuitenkin selvittää näiltä asukkailta riittävin kuvasovittein, mikäli heiltä ei ole jo kannanottoa asiaan saatu. Suositeltavinta kokonaisuudessaan -ja ainakin Purolan kylän kohdalla, olisi käyttää asutuksen ja peltoaukioiden kohdalla olemassa olevaa johtolinjaa (VE0), jolloin johtokäytävää ei olisi tarpeen tuoda nykyistä lähemmäs asutusta. Eikä myöskään lisätä täysin uusia johtolinjoja maisemaan.

Pohjaveden suojelun kannalta ei ole vaihtoehtojen välillä arvioitu olevan merkittäviä eroja: vaihtoehto 3 sijoittuu kuitenkin pohjavesirajauksesta 50 metriä sen ulkopuolelle, muut vaihtoehdot ulottuvat Kalettomanharjun pohjavesialueelle, jolle vaihtoehtoissa 1 ja 2 on tarve sijoittaa 1-2 uutta pylväspaikkaa. Liikkuminen koneilla pohjavesialueella aiheuttaa lisääntynyttä riskiä haitallisten aineiden kulkeutumisesta pohjaveteen. Kalettomanharjun pohjavesialue rajautuu pohjoisessa Kanalan pohjavesialueeseen, missä on aktiivista vedenottoa. VE2 sijaitsee lähimpänä olemassa olevia Kanalan vedenottoamoita, etäisyyttä Kanalan pohjavesialueen rajalle tulee noin kilometri. Pohjaveden suojelun kannalta vaihtoehto 3 on riskittömin, muissa vaihtoehtoissa riskit ovat suuremmat, mutta hallittavissa huolellisella työskentelyllä.

K.H. Renlundin museo

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on lähettänyt K.H.Renlundin museolle (KeskiPohjanmaan alueellinen vastuumuseo) lausuntopyynnön ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus), joka koskee Halsuan tuulivoimapuiston 400 kV:n voimajohtohanketta. Museo tarkastelee hanketta arkeologisen kulttuuriperinnön sekä rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman näkökulmasta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

OX2 Finland Oy suunnittelee Halsualle 400 kV:n voimajohtoa Halsuan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoa varten. Halsuan tuulivoimapuisto sijoittuu Kanniston ja Honkakankaan alueille, joille on laadittu yhteensä 36 tuulivoimalan rakentamisen mahdollistavat yleiskaavat. Voimajohto rakennetaan tuulivoimapuistosta Halsuan sähköasemalle, jota Fingrid parhaillaan suunnittelee. Voimajohto sijoittuu Halsuan kunnan itäosaan, lähimmillään noin 11 km päähän Halsuan taajamasta, noin 8 kilometrin päähän Lestijärven taajamasta ja noin 19 kilometrin päähän Perhon taajamasta.

Voimajohto on noin 8,5-15 kilometriä pitkä ja se sijoittuu osittain samaan maastokäytävään olemassa olevien voimajohtojen kanssa. Voimajohdon pituus riippuu toteutusvaihtoehdosta ja Halsuan sähköaseman lopullisesta sijainnista. Hankkeen YVA-selostuksessa tarkastellaan kolmea toteutusvaihtoehtoa sekä ns. nollavaihtoehtoa, jossa tuulivoimapuisto liitetään rakenteilla olevaan Eltoneva-Alajärvi 400 kV – voimajohtoon eikä uutta johtoa rakenneta.

Halsuan tuulivoimapuistossa tuotettu sähkö siirretään tuulivoimaloilta maakaapeleilla sähköasemille, joita rakennetaan kaksi: yksi Kanniston ja toinen Honkakankaan alueelle. Uusi 400 kilovoltin voimajohto rakennetaan Kanniston sähköasemalta Honkakankaan sähköaseman kautta Halsuan sähköasemalle. Voimajohto sijoittuu noin 4-9,5 kilometrin matkalla samaan maastokäytävään kahden olemassa olevan voimalinjan (Pikkarala-Alajärvi ja Pyhäselkä-Alajärvi) ja rakenteilla olevan Eltoneva-Alajärvi voimalinjan kanssa. Uutta maastokäytävää rakennetaan noin 1,4-6,5 kilometriä.

Voimajohdon perusrakenne on harustettu teräsristikkopylväs, jonka kokonaiskorkeus on noin 35 metriä ja pylväiden välinen etäisyys keskimäärin noin 380 metriä. Voimajohdon alla on johtoalue, joka muodostuu noin 42 metriä leveästä puuttomasta johtoaukeasta ja 10 metrin reunavyöhykkeistä molemmin puolin.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Voimajohtoreitin läheisyydestä tunnetaan tällä hetkellä neljä muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännettä, jotka ovat kaikki tervahautoja: Hautaneva mj rek 1000025431, Kalettomanharju mj rek 1000025430, Kalettomanjärvi mj rek 1000025429 ja Katajajärvi mj rek 100025428. Vuoden 2022 voimajohtoreittien inventoinnissa kyseiset muinaisjäännekohteet tarkastettiin ja niiden todettiin olevan muinaisjäänne rekisterin (www.kyppi.fi) mukaisessa kunnossa. Uusia kohteita ei inventoinnissa löytynyt. Inventoinnin tilasi AFRY Finland Oy ja sen toteutti Mikroliitti Oy. Inventointi on tehty ja raportoitu Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeiden mukaisesti. YVA-selostuksen luvussa 7.2.3 muinaisjäännekohteet on asianmukaisesti lueteltu taulukossa ja merkitty kartalle, jossa näkyy niiden sijainti suhteessa voimajohtolinjoihin.

YVA-selostuksen luvussa 7.3.3 on tarkasteltu voimajohtoreittien vaikutusta tunnettuihin muinaisjäännekohteisiin. Tervahautoista Katajajärvi (mj rek 1000025428) sijoittuu 90 metrin päähän voimalinjasta ja Hautaneva (mj rek 1000025431) noin 40 metrin päähän voimalinjasta. YVA-selostuksen mukaan kohteet huomioidaan pylväsuunnittelussa ja merkitään maastoon rakentamistöiden ajaksi. Tätä museo pitää tärkeänä toimenpiteenä, jolla muinaisjäännekohteiden säilymiseen liittyviä riskejä voidaan vähentää. Lisäksi on tärkeää varmistaa, että muinaisjäännekohteet ovat kaikkien alueella toimivien tiedossa. Kalettomanharjun (mj rek 1000025430) ja Kalettomanjärven (mj rek 1000025429) tervahaudat sijaitsevat yli 200 metrin päässä reittivaihtoehdoista eikä hankkeella arvioida olevan vaikutuksia niihin. Nämäkin kohteet on kuitenkin otettava huomioon alueella liikuttaessa ja toimittaessa, esim. metsäkoneiden ajoreittien valinnassa ja puutavaran kuljetuksissa.

Voimajohtolinjoilla on myös arkeologisen kulttuuriperinnön lähiympäristöön ja maisemaan kohdistuvia vaikutuksia, jotka johtuvat maiseman muutoksesta. Hankkeella saattaa siten olla vaikutuksia kohteiden paikallishistorialliseen arvoon, edustavuuteen ja kohteiden kokemiseen maiseman muutoksen myötä. Näin ollen myös maisemallisia vaikutuksia arkeologisiin kohteisiin on myös syytä huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Museo haluaa vielä korostaa, että jos alueelle tulee hankkeen kuluessa muuttuvaa maankäyttöä, on suunnitelmista oltava hyvissä ajoin yhteydessä alueelliseen vastuumuseoon (K.H.Renlundin museo) tai Museovirastoon.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja -maisema

YVA-selostuksessa on esitetty kolme toteutusvaihtoa (VE1, VE2 ja VE3) sekä lisäksi mukana on nk. nollavaihtoehto (VE0), jolloin hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdossa VE3 suunniteltu voimajohto sijoittuu noin 4–9 kilometrin matkalla parhaillaan rakenteilla olevan Eltoneva-Alajärvi-voimajohdon (400kV) rinnalle tai vaihtoehdoissa VE1 ja VE2 sen välittömään läheisyyteen. Suunnittelualueen varsinaisen kulttuurimaisema-alueen pohjoispuolella eli Pahkajoen jokilaakson koillispuolella vaihtoehdot VE2 ja VE3 erkaantuvat nykyisestä linjasta niin, että VE2 kiertää peltomaiseman sen länsipuolelta ja VE3 sen itäpuolelta. Läntinen vaihtoehto VE2 jättää Ketolan pihapiirin pahasti vanhan ja VE2 siirtolinjan väliin.

Purolan taloryhmä jäisi VE3-selostusvaiheen suunnitelmassa olemassa olevien voimalinjojen ja VE3:n väliin kuitenkin niin, että selostusvaiheen VE3 linjaus kulkisi ohjelmavaiheen VE3 suunnitelmaa idempänä, jolloin sen vaikutus alueen kulttuurimaisemaan olisi aikaisempaa vähäisempi.

Eltoneva-Alajärvi voimajohto rakennetaan OX2:n Lestijärven tuulivoimapuiston sähkönsiirtoa varten. Eltoneva-Alajärvi on mukana Fingridin Jylkkä-Alajärvi rengaskytkenäisessä verkkosuunnitelmassa, jossa ovat mukana myös Fingridin Lestijärven haarajohto sekä Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimapuiston sähkönsiirron 400 kV voimajohto. OX2 suunnittelee Kinnulan ja Pihtiputaan kuntiin Kettukangas-Hanhikankaan tuulivoimapuistoa, jonka sähkönsiirto SVE3 sijoittuu osittain Halsuan voimajohtohankkeen viereen tai läheisyyteen. Edellä mainitussa SVE3 vaihtoehdossa 400 kV voimajohto rakennetaan joko Halsuan tai Eltonevan sähköasemalle. Tavoitteena on yhteensovittaa hankkeiden sähkönsiirtoratkaisut.

Hankkeen maisemavaikutusten arvioimiseksi on laadittu kahdeksan (8) kappaletta valokuvasovitteita sieltä missä maisemallisten vaikutusten arvioidaan olevan merkityksellisimpiä. Tämä toimenpide on sinänsä hyvä yritys eri vaihtoehtojen esittämiseksi maisemassa. Pelkät talviaikaiset valokuvasovitteet eivät kuitenkaan anna muuta kokonaiskuvaa eri siirtolinjavaihtoehtojen vaikutuksesta kulttuurimaisemaan kuin sen, että voimajohtojen maisemavaikutus on merkittävä talviaikana. Kuinka merkitykselliseksi maisemavaikutus muodostuu muina vuodenaikoina, jää selvittämättä. Selostuksen kohdassa 7.1.1. tämä seikka onkin todettu.

Vaikutusten arvioinnin tarkastelualueeksi on YVA-selostuksessa määritelty johtoalue sekä maiseman ja kulttuuriympäristön osalta lähtökohtaisesti kolme kilometriä voimajohdosta.

Lähtökohtaisesti museon näkemys on, että maisemavaikutusten arviointi on riittävä. YVA-selostuksesta ilmenee, että paikoitellen Halsuan voimajohto sijoittuu olemassa olevien ja rakenteilla olevan voimalinjan rinnalle, jolloin voimajohtoalueen kokonaisleveys tulisi olemaan kokonaisuudessaan 174,5 metriä. Näin leveällä voimajohtoalueella on missä tahansa kulttuuriympäristössä ja -maisemassa merkittäviä vaikutuksia. Tästä syystä VE0 olisi alueen kulttuuriympäristön ja -maiseman kannalta paras. Mikäli siirtolinja kumminkin aiotaan toteuttaa, museon näkemyksen mukaan VE3:lla on rakennetun kulttuuriympäristön ja -maiseman kannalta pienimmät kielteiset vaikutukset.

Lestijärven tuulivoimapuiston yksi osa-alue sijoittuu noin 4 km etäisyydelle Halsuan Honkakankaan tuulivoimapuistosta. Lisäksi vireillä on useita vaihtoehtoja sähkönsiirtojen toteuttamiseksi. Museon näkemyksen mukaan hankkeen jatkosuunnittelussa tulisi pyrkiä osoittamaan paitsi karttapohjin, myös muiden menetelmien avulla hankkeiden yhteisvaikutuksia.

Hankkeen jatkosuunnitelmat pyydetään toimittamaan K.H.Renlundin museoon lausuttavaksi osoitteeseen: kirjaamo.sivistys@kokkola.fi.

Luonnonvarakeskus LUKE

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslain (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Voimajohtoreittien alueen kanalinuston soidinpaikkoja on selvitetty vuonna 2022. Voimajohtoreittien alueella teerikanta on vahva. Alueella on myös pyitä, riekkoja ja metsoja. Selostuksen mukaan voimajohtojen

läheisyydessä on yksi suurempi teeren soidinpaikka ja ainakin yksi metson reviiri. Metson soidinpaikkoja ei löydetty.

Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten pesimälinnustoa kartoittavien laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luontoselvityksissä ei myöskään tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan.

YVA-selostuksessa kerrotaan, että hanke on osin Perhon susireviirin (yksi susipari) reuna-alueella ja vaikutukset reviiriin ovat epätodennäköisiä. Perhon susireviiri on vuoden 2023 kanta-arvion (Heikkinen ym. 2023) mukaan Perhon havaintoalue (status: ei pari- eikä laumareviiriä (havaintoaineisto vähäinen)). Luke huomauttaa, että suden ydinreviiri ei määräydy reviirin laitojen mukaan. Reviirin ydinosat (suden eniten käyttämät alueet ja todennäköisimmät lisääntymiseen liittyvät alueet) saattavat sijoittua myös määriteltyjen reviirien rajojen tuntumaan (Liite 1).

Hankealue sijoittuu metsäpeurojen vaellusreiteille ja metsäpeurojen lisääntymisalueelle (Liite 2). Luke lausui ohjelmavaiheessa, että Rangifer-suvun peurojen on todettu välttävän voimalinjoja. Välttämisen voimakkuus on ollut havaittavissa 4 km etäisyydelle voimalinjoista ja teistä. Voimalinjoilla saattaa myös olla peuroille estevaikutus. Luke huomauttaa, että erityisesti vasomisaikaan ja vasojen kanssa kulkevat vaatimet ovat herkkiä ihmishäiriölle.

Alustavissa tutkimuksissa metsäpeuralla on todettu vastaavaa ihmistoimintaan ja rakenteisiin liittyvää välttämiskäyttäytymistä. Vasovat ja vasaajaan hoitavat vaatimet välttelevät teitä ja muita ihmisrakenteita (Puoskari 2017). Sen lisäksi että vaatimet välttelevät piki- tai sorateitä, on tiheästi ojitettuja alueita ja peltoa sekä sähkölinjoja naaraiden käyttämillä alueilla vähemmän kuin muutoin sen elinpiireissä keskimäärin esiintyy (Tuohimaa ym. 2022, julkaisematon käsikirjoitus). Voimalinjojen ja alueelle suunnitellun tuulivoiman mahdollisten häiriövaikutuksen lisäksi voimalinja- ja tuulivoimarakenteiden alle jää merkittävä määrä normaalia talousmetsää, mikä lisää yleistä luontokatoa konkreettisesti ja on siis mahdollisesti pysyvästi pois metsäpeurojen laidunkierrosta kuin myös muusta luonnontaloudesta. Luke näkee, että nykyinen tuulivoimarakentaminen ja sen oheissuunnitelmat saattavat muodostaa vakavan uhan Suomenselän ja koko metsäpeurakannan elinvoimaisuudelle yhdessä muiden muutostekijöiden kanssa.

Selostuksessa voimalinjan vaikutukset arvioidaan riistaeläinten osalta vähäisiksi (VE1) tai kohtalaisiksi (VE2 ja VE3). Alueelle suunniteltu tuulivoima ja voimajohdot muuttavat alueen maisemaa, kun laajoja maa-alueita muutetaan energiahuollon alueiksi. Selostuksessa tuodaan esille lähimmät hankkeet, joiden kanssa yhteisvaikutuksia voi olla. Tässä on syytä huomioida se, että hankkeita esim. näille metsäpeuran vaellusreiteille ja keskeisille lisääntymisalueille asettuu merkittävästi enemmän ja yhteisvaikutusten arviointia tulisi siten tarkastella paljon laajemmin kuin selostuksessa on tehty. Yhteysviranomaisen on lausunnossaan perännyt karttaa, jolla näkyisi mahdolliset yhteisvaikutuksia aiheuttavat hankkeet. Luke näkee, että tässä selostuksessa toteutettu kartta on liian suppealta alalta (Kuva 2-7. Voimajohtohanke ja lähialueen muut hankkeet).

Seurantaohjelmaa ei nähdä selostuksessa tarpeelliseksi. Ehdotus seurantaohjelmaksi on siten direktiivilajien osalta suppea. Luke näkee, että myös yhteisvaikutusten arviointi on direktiivilajien osalta suppea. Yhteisvaikutustenarviointia ja seurantaa tulisi tehdä esim. metsäkanalintujen ja metsäpeuran osalta, sillä ko. lajien elinympäristöön ja esim. vaellusreiteille sijoittuu useita muitakin eri vaiheissa olevia voimalinja- ja tuulivoimahankkeita.

Liite 1. Kartassa on useampia GPS-seurattuja susireviirejä vuodelta 2019 ja määritellyt reviirirajat vuodelta 2020. Punainen alue kuvastaa pannaotetun suden eniten käyttämiä alueita ja vihreä vähemmän käyttämiä alueita.

Liite 2. Pantapeurojen kesäinen eli lisääntymiskauden tilajakauma/levinneisyys (vihreä ruudukko) Suomenselän päälisääntymisalueella. Päälisääntymisalue on ympyröity mustalla ellipsillä.

Viitteet: Puoskari, V. 2017. Metsäpeuran (*Rangifer tarandus fennicus*) vasontapaikkojen valinta Kainuun populaatiossa. Pro Gradu -tutkielma. Oulun Yliopisto.

Lausunnon tiivistelmä

Hankealueella saattaa esiintyä mm. kaikkia suurpetoja, metsäpeuraa ja metsäkanalintuja. Uuden maastokäytävän osalta vaikutukset riistaan riippuvat näiden lajien esiintymisestä alueella ja lajien herkkyydestä myös muun maankäytön (kuten tuulivoima) yhteisvaikutuksille. Erityisesti kanalintujen soidinpaikat olisi tärkeä huomioida, varsinkin uusien maastokäytävien alueilla. Luke huomauttaa, että *Rangifer*-suvun peurojen on todettu välttävän voimalinjoja. Vasovat ja vasojaan hoitavat vaatimet välttelevät teitä ja muita ihmisrakenteita. Hankkeella saattaa siten olla negatiivisia vaikutuksia metsäpeuralle. Vaikutusten laajuus ja kesto saattavat poiketa tässä YVA-selostuksessa tehdystä arviosta.

KAKSI KUALIITETTÄ

Metsähallitus

OX2 Finland Oy suunnittelee Halsualle 400 kilovoltin voimajohtoa Halsuan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoa varten. Voimajohto sijoittuu Halsuan kunnan itäosaan, lähimmillään noin 11 kilometrin päähän Halsuan taajamasta, noin kahdeksan kilometrin päähän Lestijärven taajamasta ja noin 19 kilometrin päähän Perhon taajamasta. Hankkeen YVA-selostuksessa tarkastellaan kolmea toteutusvaihtoehtoa, jossa tuulivoimapuisto liitetään rakenteilla olevaan Eltoneva–Alajärvi 400 kV - voimajohtoon. Lisäksi tarkastellaan ns. nollavaihtoehtoa, jossa uutta voimajohtoa ei rakenneta. EteläPohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on yhteysviranomaisena pyytänyt Metsähallituksen Pohjanmaan-Kainuun Luontopalveluilta lausuntoa Halsuan voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Metsähallitus antaa lausunnon valtion luonnonsuojelualueiden ja luonnonsuojeluun varattujen valtion alueiden haltijana, maakotkan asiantuntijaviranomaisena ja lajien seurannasta vastaavana tahona sekä metsäpeurakannan suojeluun ja hoitoon liittyvässä roolissaan.

Metsähallitus huomauttaa, että sen hallinnassa olevia kiinteistöjä sijoittuu hankealueelle ja sen välittömään läheisyyteen. Nykyinen voimajohto kulkee valtion muun luonnonsuojelutarkoituksiin varatun alueen Katajajärvenneva (LTA 2023) läpi. Linjausvaihtoehto VE3 kulkisi noin kahden kilometrin verran vielä sen lisäksi eri reittiä Katajajärvennevan (LTA 2023) läpi. Nykyisen voimajohtolinjan itäpuolella, suoraan linjaan rajoittuen, sijaitsee lisäksi valtion muu suojelutarkoituksiin varattu alue Ärmätinneva (Helmi). Linjausvaihtoehto VE3 kulkisi Ärmätinnevan (Helmi) puolella noin 400 metrin verran. Metsähallituksen näkemyksen mukaan linjaa ei tulisi laajentaa suojeluun varatun Ärmätinnevan (Helmi) puolelle. Taskunevan luonnonsuojelualue sijaitsee 110 metrin etäisyydellä reittivaihtoehdosta VE3. Linnuston törmäysten estämiseksi voimajohtoihin tulee asentaa huomiorakenteita.

Metsähallitus toteaa, että maakotkan suojelun kannalta VE0 olisi vaihtoehtoista vähiten haitallinen. VE1 olisi VE0:n jälkeen seuraavaksi paras linjausvaihtoehto, koska tällöin elinympäristöä pirstoutuisi vähemmän ja vierekkäin sijoitetut linjat näkyisivät kotkalle oletettavasti parhaiten. Huomiorakenteiden asentaminen voimajohtoihin on minimitoimenpide törmäysten estämiseksi kotkareviirin avoimilla alueilla. Luonnonvarakeskus on todennut hankkeen YVA-ohjelmavaiheen lausunnossa, että ”olemassa olevan

voimalinjan reittiä hyödyntävällä hankkeella ei nähdä olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia riistalajeille lukuun ottamatta rakennusvaiheen aiheuttamaa häiriötä”, ja Metsähallitus yhtyy Luonnonvarakeskuksen lausuntoon. Rakentaminen tulisi ajoittaa riistan, ja erityisesti metsäpeuran, lisääntymisajan ulkopuolelle. Metsäpeuran kannalta herkkien kohteiden läheisyydessä rakennustöiden tulisi tapahtua muulloin kuin vasomisaikaan touko-heinäkuussa.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan linjausvaihtoehto VE3 voi tulla kysymykseen vain, mikäli muut vaihtoehdot eivät ole toteuttamiskelpoisia. Kuten YVA-selostuksessa on todettu, ”reittivaihtoehdon VE3 haitallinen vaikutus suojelualueisiin ja luonnon monimuotoisuudelle on paikallisesti vaihtoehtoja VE1 ja VE2 suurempi”. Selostuksessa todetaan myös, että ”VE3-reitti sijoittuu noin kahden kilometrin matkalta Katajajärvennevan luonnonsuojeluun varatun kohteen alueelle, jolle arvioidaan syntyvän suuria haitallisia suoria vaikutuksia, sillä reittivaihtoehto heikentää aluekokonaisuuden ekologista jatkuvuutta ja lisää reunavaikutusta yhdessä alueen pirstoutumisen kanssa. Lisäksi VE3-reitti sijoittuu noin 110 metrin etäisyydelle valtionmaan suojelualueesta, johon voi kohdistua rakentamisen aikaisia epäsuoria vaikutuksia.”

Metsähallitus ei jättänyt lausuntoa hankkeen ohjelmavaiheessa, sillä YVA-ohjelman lausuntoaika päättyi 28.10.2022 ja Ärmätinneva (Helmi) koskeva Ympäristöministeriön hallinnansiirtopäätös on tehty sen jälkeen 22.11.2022 ja Katajajärvennevan (LTA 2023) suojelusta on päätetty vasta Valtion vuoden 2023 1. lisätalousarvion yhteydessä 2.2.2023.

MTK-Keski-Pohjanmaa, MTK Metsänomistajat ja MHY-Keskipohja

Sähköjärjestelmä on ennennäkemättömän murroksen keskelle. Energia-ala on keskeisessä roolissa ilmastonmuutoksen torjunnassa. Sähkön tuotantorakenteen muuttuessa vähäpäästöisemmäksi joutuu sähkönjakelu uusien haasteiden eteen. Linjarakentamisen volyymi ja rakentamisvauhti ovat ennennäkemättömiä.

Suunniteltavat voimajohtoreittivaihtoehdot sijoittuvat pääasiassa metsätaloustaloudessa olevalle alueelle. Maanomistajien oikeudet, sekä maa- ja metsätalouden harjoittaminen ovat muutoksen suurimpina kärsijöinä. Linjarakentamisen vaikutukset maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiin ovat kiistattomat. Hankkeen yleisen hyväksyttävyyden edellytyksenä on, että hankkeen kaikissa vaiheissa ja toimenpiteissä toimitaan suunnitellusti minimoiden maanomistajalle aiheutuvat vaikutukset.

Voimajohtoja toteutetaan tyypillisesti hankekohtaisesti ja ne rakentuvat alueelle yksi kerrallaan. Voimakkaan linjarakentamisen seurauksena haittojen kumuloituminen samoille maanomistajille on todennäköistä. Nämä seurannaisvaikutukset tulee huomioida hankkeen selvityksissä.

Lausunnon allekirjoittaneet katsovat, että toteutetussa YVA-selvityksessä vaikutukset maa- ja metsätalouden elinkeinoihin on arvioitu kevyesti ja yleisellä tasolla. Elinkeinojen osalta vaikutukset maa- ja metsätalouteen tulisi selvittää perusteellisemmin koska valtaosa vaikutuksista kohdistuu erityisesti maa- ja metsätalouden elinkeinoihin ja taloudellisen tuoton menetyksiin. Arvioinnin on otettava huomioon tilakohtaiset haittavaikutukset ja vaikutukset elinkeinojen toimintaedellytyksiin.

Lausunnon allekirjoittajat muistuttavat, että peltoalueilla johtoalueen tutkiminen ja rakentaminen tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että menetettävien satokausien määrä jää mahdollisimman vähäiseksi ja peltojen tiivistyminen raskailla koneilla liikuttaessa voidaan välttää. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että pelloilla liikuttaisiin roudan aikaan. Peltoalueella tulee käyttää pääsääntöisesti haruksettomia pylväitä ja pylväiden paikat sekä työn toteuttaminen tulee suunnitella yhdessä maanomistajien kanssa haittavaikutusten minimoimiseksi. Myös metsämaalla olisi suositeltavaa operoida aikaan, jolloin maastovaurioita voidaan välttää. Tämä koskee niin puuston hakkuuta ja kuljetusta kuin linjan rakentamistakin. Lisäksi tulee huomioida, että maanrakennus- ja kaivutöiden yhteydessä tulee toteuttaa

tarpeelliset vesiensuojelutoimet. Maa- ja metsätalouden vesiensuojelurakenteita ei ole mitoitettu ulkopuolisista lähteistä aiheutuvalle kuormalle. Maa- ja metsätalouden rakenteisiin, mm. ojastoon ja tiestöön hankkeen toteutuksen aikana mahdollisesti syntyvät vahingot tulee minimoida ja korjata niin, että rakenteet ovat hankkeen jälkeen vähintään hanketta edeltävässä kunnossa. Lisäksi teiden käytöstä tulee sopia ja maksaa asianmukaiset korvaukset, sillä teille aiheutuu poikkeuksellisen kova kuormitus raskaiden kuljetusten ja normaalista poikkeavan käytön vuoksi.

Lopuksi lausunnon allekirjoittajat haluavat nostaa tarkasteluun korvausmenettelyt. Kokonaiskestävästi toteutettava energia-alan murros ja uusiutuvien energiamuotojen merkittävä lisääminen edellyttää kaikkien toteutettavien hankkeiden sosiaalista hyväksyttävyyttä ja maanomistajien yhdenvertaista kohtelua edistäviä toimia. Maanomistajille ja elinkeinoille aiheutuvien ongelmien minimoimiseksi tulee lunastuskäytäntöjä ja korvauksia koskeva lainsäädäntö uudistaa mahdollisimman pian. Vallitsevassa energiamurroksen tilassa ja yleisen hyväksyttävyyden edistämiseksi tämä on tulisi olla myös linjan rakentajan tavoite ja tahtotila.

Puolustusvoimat, 2. Logistiikkarykmentti

Puolustusvoimilla ei ole lausuttavaa YVA-selostuksesta.

Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri

YVA-selostuksessa olevat selvitykset ovat puutteellisia ja osittain harhaanjohtavia seuraavien asioiden osalta:

1. Keski-Pohjanmaalla on eteläisen Suomen vahvin maakotkakanta. Silti maakuntaa rakennetaan ja on jo rakennettu väkevästi uutta tuulivoimaa ja sen mukana tuomia voimajohtolinjoja. Metsähallituksen mukaan maakunnassa pesii 13 maakotkaparia ja maakunnassa elää myös maan vanhin maakotka, ikää runsaat 30 vuotta. Metsähallitus julkaisi viime tammikuussa tietoa ja suosituksia tuulivoiman ympäristövaikutusten arviointiin maakotkan näkökulmasta. Sen mukaan tuulivoiman ja maakotkan yhteensovituksessa pitää ottaa huomioon kotkakannan elinvoimaisuus ja riskit törmätä tuulivoimaloihin ja voimasiirtolinjojen sähköjohtoihin. Keski-pohjanmaalla tilanne on sellainen, että laskennallisesti tuulivoima voi vähentää yhden maakotkayksilön vuodessa heikentämättä kantaa. Tiedossa on, että voimalinjat harventavat maakotkakantaa viidenneksellä. Metsähallituksen ohjeiden mukaan tuulivoimaa ei saa rakentaa 2-5 km lähemmäksi kotkan pesäreviiristä. Myös merikotka on vaarassa. Metsähallituksen tiedossa on 48 tuulivoiman silpomaa merikotkaa. Luvussa on mukana vain tietoon tulleet tapaukset. Todellinen määrä on selvästi tätä suurempi. Tätä riskiä ei ole riittävästi huomioitu selostuksessa. Sama huomautus koskee myös kalasääskien lentoreittejä ja metsäkanalintujen soidinalueita.

2. Hankealue sijoittuu metsäpeurojen esiintymis- ja vaellusalueelle (Lestijärvi-Lappajärvi). Tuulivoiman vaikutuksista metsäpeuran käyttäytymiseen ei tiedetä tällä hetkellä riittävästi. LUKE on vasta käynnistämässä tutkimusta tuulivoiman vaikutuksista metsäpeuran elinoloihin, jolloin tutkittua tietoa sitä on saatavissa vuosien kuluttua. Nyt päätöksiä tehdään puutteellisen tiedon varassa ja seuraukset metsäpeuralle voivat olla kohtalokkaat.

3. Hankealueella ei ole varsinaisen susiperheen reviiriä, mutta siellä asuu muutama susipari, jotka jossain vaiheessa muodostavat perhelauman. Huomionarvoista on se, että hankkeen lähialueelle (Lestijärvi, Halsua, Perho) ollaan rakentamassa ja suunnittelemassa useita tuulivoima-alueita ja voimajohtolinjoja, joiden vaikutukset susien elinympäristöön voivat olla kohtalokkaat. LUKE:n tuoreen kanta-arvion mukaan susikanta on Suomessa vahvistunut, mutta kannan tulisi vielä nykyisestä vahvistua.

Ennen rakennusluvan myöntämistä edellä mainitut puutteet on korjattava, sekä tehtävä tarkemmat selvitykset niiden vaikutuksista kotkiin, metsäpeuroihin ja susiin. Ne ovat direktiivilajeja, jolloin rakentamisessa niiden suhteen on noudatettava erityistä varovaisuutta. Mikäli hanke kuitenkin toteutetaan piiri pitää vaihtoehtoa V1 parhaana vaihtoehtona.

Maanomistajat ovat eriarvoisessa asemassa maan lunastuskäytännön vuoksi sähkönsiirtoa rakennettaessa. Voimalinjan alle jäävästä maa-alueesta tulee saada yhtä hyvä korvaus, kuin tuulivoima-alueilla vuokrattavista maa-alueista. Hiilinielu on menetetty koko voimalinjan alueelta, oli se sitten metsää tai muuta luontoa. Voimalinjojen ja sähkönsiirron rakentaminen tulee huomioida kompensatiotoimina lähialueilla.

Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri korostaa erityisesti useiden tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusten merkitystä metsäluonnolle, eläimille, linnuille ja ylipäättänsä luonnon monimuotoisuudelle. Hankekohtaisilla YVA -tarkasteluilla arvioidaan vain kyseessä olevan hankkeen vaikutuksia ihmiseen, elinympäristöön ja luontoon. Keski-Pohjanmaalle on syntymässä yli 1000 tuulivoimalan ja satojen kilometrien voimajohtojen teollisuusalue, mikäli meneillään olevat suunnitelmat toteutuvat. Ne näyttävät myös toteutuvan, kun kunnat kilpailevat keskenään tuulivoiman rakentamisesta alueelleen. Herää kysymys, miten ihmisen rakentama tekniikka ja harvinaiset eläimet mahtuvat samoihin metsiin. Luonnon ja ihmisen yhteiselo on riitasointuja täynnä.

SLL Pohjanmaan piiri muistuttaa, että vihreä siirtymä on muutos kohti kestäväää taloutta ja kasvua, joka ei perustu luonnonvarojen ylikulutukseen. Se nojaa kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin. Siirtymä onnistuu vain, kun ilmaston rinnalla huomioidaan muut ympäristö- ja luontovaikutukset.

Säteilyturvakeskus STUK

Säteilyturvakeskuksella ei ole lausuttavaa 3.5.2023 tulleeeseen lausuntopyyntöönne (EPOELY/2175/2022) Halsuan tuulivoimapuiston 400 kV:n voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, Kalatalouspalvelut, Kalatalousviranomainen

Kalatalousviranomainen viittaa YVA-arviointiselostuksesta antamaansa lausuntoon 26.10.2022 (dnro VARELY/6646/2022). Arviointiselostuksessa ei ole otettu huomioon alueen lähivesistöjen kalastoa ja hankkeen vaikutuksia kalastoon. Voimajohtot ja huoltoteiden rakentamisen aikaiset vaikutukset kalastoon tulisi selvittää.

Väylävirasto

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Väylävirastolta lausuntoa Halsuan tuulivoimapuiston 400 kV:n voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta. OX2 Finland Oy suunnittelee Halsualle 400 kilovoltin voimajohtoa Halsuan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoa varten. Halsuan tuulivoimapuisto sijoittuu Kanniston ja Honkakankaan alueille, joille on laadittu yhteensä 36 tuulivoimalan rakentamisen mahdollistavat yleiskaavat. Voimajohto rakennetaan tuulivoimapuistosta Halsuan sähköasemalle, jota Fingrid suunnittelee. Voimajohto sijoittuu Halsuan kunnan itäosaan, lähimmillään noin 11 kilometrin päähän Halsuan taajamasta, noin kahdeksan kilometrin päähän Lestijärven taajamasta ja noin 19 kilometrin päähän Perhon taajamasta. Voimajohto on noin 8,5–15,5 kilometriä pitkä, riippuen toteutusvaihtoehdosta ja Halsuan sähköaseman sijainnista. Voimajohto sijoittuu noin 4,5–9,5 kilometrin matkalla samaan maastokäytävään olemassa olevien voimajohtojen kanssa ja noin 1,5–6,5 kilometrin matkalla uuteen maastokäytävään.

Sähkönsiirtoa varten rakennetaan Kanniston tuulivoima-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen sähköasema. Toinen sähköasema rakennetaan Honkakankaan tuulivoima-alueelle. Voimajohto rakennetaan Kanniston sähköasemalta Honkakankaan sähköasemalle ja siitä edelleen Halsuan sähköasemalle, joka on liityntäpiste kantaverkkoon. Suunniteltujen voimajohtoreittien läheisyydessä sijaitsevat merkittävimmät seutu- ja yhdystiet ovat seututie 751 (Lestijärventie) ja yhdystie 18119 (Kannistontie). Vaihtoehtoiset voimajohtoreitit on suunniteltu kulkemaan pääasiassa olemassa olevan voimajohtoon käytävässä, joten suunnitellut reitit risteävät suurelta osin samojen teiden kanssa kuin olemassa olevat voimajohtot. Purola-

Katajajärvennevan välillä reitit erkanevat olemassa olevasta voimajohdosta ja kyseiselle välille sijoittuu muutamia yksityisteitä.

Kaikki suunnitellut voimajohtoreitit risteävät seututien 751 kanssa. Voimajohtoreitit eivät sijaitse rautateiden lähellä tai risteä niiden kanssa. Vaikutuksia liikenteeseen aiheutuu rakentamisen aikana muun muassa pylväiden perustusten rakentamisesta, voimajohtorakenteiden kuljetuksista ja muusta rakentamiseen liittyvästä liikkumisesta. Voimajohtorakenteiden kuljettaminen ei yleensä edellytä erikoiskuljetuksia. Rakentamisvaiheessa työryhmät siirtyvät maastossa jatkuvasti eteenpäin töiden etenemisen myötä. Teiden risteyskohdissa rakentamisesta voi aiheutua nopeusrajoituksia tai lyhytaikaisia liikennekatkoja. Tiet voidaan suojata esimerkiksi johtimia kannattavin telinein. Tarkemmin käytettävät kulkureitit selviävät jatkosuunnittelussa, kun pylväspaikat määritellään. Voimajohtojen käytön aikana johtoalueella tehdään huoltotarkistuksia ja kasvustonkäsittelyä. Töistä aiheutuva huoltoliikenne on vähäistä. Voimajohtojen käytöstä poistaminen aiheuttaa saman tyyppistä liikennöintiä kuin rakentaminen. Liikennevaikutusten arviointi käsittää voimajohdon rakentamisen, käytön ja käytöstä poistamisen aiheuttaman liikennöinnin vaikutusten arvioinnin suhteessa liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen. Arviointi on tehty sanallisesti ja tarkastelualue on rajattu lähimpiin yleisiin teihin, jotka voimajohto ylittää sekä teihin, joita rakentamisen aikaisiin kuljetuksiin käytetään. Hankkeen liikennevaikutukset arvioidaan merkittävyyden kannalta vähäisiksi kielteisiksi.

Väylävirasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Väylävirasto tuo esille, että suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylväät estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, ettei liikenneturvallisuuden kannalta tärkeille kohdille tule näkemäesteitä. Voimajohtorakenteiden kuljetuksissa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen, sillä suuret rakenteiden osat voivat esimerkiksi haitata näkymiä. Mikäli johdon rakentamista tai esim. siihen liittyviä kuljetuksia varten tarvitaan joitakin erityisjärjestelyjä, kuten liittymien avartamista tai näkemäalueiden laajentamista, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa.

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkkein, on oltava ELY-keskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn. Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Asiantuntijakomentit

Alueidenkäyttöryhmä

Yleisesti eri tuulivoima- ja sähkönsiirtohankkeiden vaihtoehtoissa on esitetty liittymäpisteitä niin Halsuan kuin Eltonevan sähköasemille, mikä voi tarkoittaa useamman kuin neljän 400 kV voimajohdon sijoittumista samaan johtokäytävään. Johtokäytävien kokonaisleveydet kasvavat tällöin yli 200 metriin. Johtoaukeisiin ja niihin kohdistuvien selvitysten maantieteellinen laajuus ja kokonaisvaikutusten arviointi vaatii huolellisuutta, ja yhteistyötä eri hanketoimijoiden välillä.

Kettukangas-Hanhikangas tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa on esitetty sähkönsiirtovaihtoehdot, jossa hanke liittyy Halsuan tai Eltonevan sähköasemalle samassa johtoaukeassa tämän ja jo olemassa olevien

voimajohtojen kanssa. Eri hankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnin kannalta selostuksessa on todettu, että Kettukangas-Hanhikangas sähkönsiirto ”voisi mahdollisesti liittyä Halsuan voimajohtohankkeessa rakennettavalle Kanniston sähköasemalle, jolloin uutta voimajohtoa ei tarvitsisi rakentaa” ilmeisesti nyt suunnitteilla olevan voimajohdon rinnalle.

Alueidenkäytön ryhmä huomauttaa, että Kettukangas-Hanhikangas hankkeen toteuttamisvaihtoehdosta ei ole täyttä varmuutta ja hankkeiden välinen yhteisvaikutusten arviointi on jäänyt osin ohueksi. Selostuksessa yhteisvaikutusten on arvioitu olevan voimakkaimmillaan johtokäytävällä, joka nyt laajenisi hankkeen voimajohtovaihtoehdoissa 172,5 metriin. Riippuen toteutuvista vaihtoehdoista voi johtokäytävä kasvaa jopa yli 200 metriin ja siten yhteisvaikutukset esimerkiksi maiseman tai ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta voivat olla arvioitua laajempia.

Hankkeen vaihtoehdoilla on pyritty vähentämään mm. asutukseen kohdistuvia vaikutuksia. Tämän lisäksi YVA-selostuksessa on tunnistettu lieventämiskeinoja mm. pylväiden sijoittelu sekä maiseman ja asutuksen osalta puuston merkitys. Alueidenkäytön ryhmä katsoo, että mahdollisesti muodostuvat yhteisvaikutukset huomioiden olisi asutukseen kohdistuvissa vaikutuksissa hyvä pyrkiä käyttämään lieventämiskeinoja.

Liikennevastuualue

Liikenteellisten vaikutusten arviointi vaikuttaa riittävältä. Reittivaihtoehdot risteävät seututien 751 kanssa. Selostuksessa on otettu huomioon tarvittavat luvat ja Väyläviraston ohjeistukset sekä määräykset. Kaiken kaikkiaan hankkeen liikenteelliset vaikutukset arvioidaan vähäisiksi ja rakennusvaiheeseen painottuviksi.

Luonnonsuojeluyksikkö

Kommentit luontoselvitysraportista

Luontoselvityksen lähtötietoina on raportin mukaan käytetty Honkakankaan ja Kanniston sekä Lestijärvi-Alajärvi 400 kV voimajohdon alueille tehtyjä selvityksiä (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2014 & 2019) ja Ahvenlamminkankaan sähköaseman ympäristöselvitystä (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2022). LS-yksikkö pitää em. selvityksiä ja niiden aineistoja asianmukaisina lähtötietoina sillä poikkeuksella, että vuoden 2014 linnustoselvitykset ovat pian 10 vuotta vanhoja ja niiden ajantasaisuutta täytyy tarkastella hyvin kriittisesti.

Kuvassa 4–4 on esitetty monimuotoisuuskohteet arvoluokilla 1–4. Kuvan arvoluokkia ei kuitenkaan ole tekstissä aukaistu, vaan ne tulevat ilmi vasta luontoselvitysraportin liitteessä 1. LS-yksikkö kehottaa huomioimaan, että kuvissa, kartoissa ja teksteissä esitetty luokittelut tai kriteerit olisivat kirjoitettu tekstissä auki ennen niiden esittämistä.

Luontoselvitysraportti on asiantuntevasti ja laadukkaasti laadittu. Selkeä ja hyvin laadittu kokonaisuus, jossa tuodaan ilmi epävarmuudet ja tulkinnat. Tulokset ovat esitetty selkeästi ja mitä perusteita on käytetty tulosten arvottamiseen.

Merkittävin puute luontoselvitysraporteissa on se, että kartoitusreitit ei ole esitetty kartoilla.

Kommentit YVA-selostuksesta

Yleistä

Luontoon kohdistuvat yhteisvaikutukset ovat tunnistettu asianmukaisesti ja oikeasuuntaisesti.

Linnusto

Selostuksen sivun 171 mukaan voimajohtoreittien merkittävimmät linnustoarvot keskittyvät olemassa olevien tietojen perusteella luonnontilaisille suoalueille, vanhempiin metsälaikkuihin ja vesistöjen rannoille. Tätä arviota näyttävät tukevan myös aikaisemmat selvitykset alueelta.

Sivuilla 173–174 todetaan, että ”Hankealueen linnustolliset arvot on saatu kartoitettua tehtyjen maastotöiden aikana sekä olemassa olevan aineiston pohjalta”. Tämän hankkeen YVA-selostuksessa ei kuitenkaan ole voimajohtolinjan pesimälinnustoa erillisellä selvityksellä kartoitettu eikä olemassa olevankaan aineiston osalta esitetä tarkkaa tietoa missä lajeja pesii ja kuinka paljon. Linnuston osalta viitataan mm. Lestijärven-Alajärven voimajohdon (2014) selvityksiin sekä Halsuan tuulivoimapuiston selvityksiin (2019). Tutustumalla vuoden 2014 selvityksiin selviää, että Katajajärvennevenalla pesii liro (lintudirektiivi, Suomen kansainvälinen vastuulaji) ja pikkukuovi (Suomen kansainvälinen vastuulaji), Ahvenlamminnevenalla mm. naurulokki (NT) ja laulujoutsen (luontodirektiivilaji, Suomen kansainvälinen vastuulaji). Vuoden 2019 selvityksissä todetaan, että Ahvenlamminneva ja Ärmätinneva ovat linnustollisesti arvokkaita kohteita. Tällä tasolla tehtävä tarkastelu jättää valitettavan paljon epävarmuutta siihen mitä lajeja pesii voimajohtolinjan läheisyydessä, kuinka alttiita lajit ovat voimajohdon rakentamisen ja toiminnan aikaisille vaikutuksille sekä mikä on kyseisten kohteiden linnustollinen arvo nykytilanteessa (vuoden 2014 voimajohtoselvitykset ovat pian jo 10 vuotta vanhoja). Ottaen huomioon edellä mainitut epävarmuustekijät pesimälinnuston osalta, arvioinnin johtopäätös ja tulosten oikeasuuntaisuus on haastavaa varmentaa ulkopuolisen lukijan toimesta.

Sivulla 174 todetaan, että huomiorakenteita suositellaan pesimälinnustoltaan merkittävien Hautanevan ja Katajajärvennevan lähistölle niiltä osin, joilta sähkönsiirtolinja sijaitsee avoimella alueella. Ottaen huomioon edellä mainitut epävarmuustekijät pesimälinnuston osalta, arvioinnin johtopäätös ja tulosten oikeasuuntaisuuteen on haastavaa yhtyä ulkopuolisen lukijan toimesta.

Sivulla 172 todetaan, että maakotkan osalta Linjasalmennevan reviiri menee reuna-alueiltaan päällekkäin hankealueen kanssa, sekä elinympäristömallin perusteella että satelliittipaikannetun yksilön liikkeitä tarkastellen. Lisäksi lieventävissä toimenpiteissä sivulla 174 todetaan, että huomiorakenteita suositellaan avoimille alueille, joille maakotkan reviiri ulottuu. LS-yksikön näkemyksen mukaan maakotkaan kohdistuvat (mahdolliset) vaikutukset sekä niiden merkittävyys tulisi tarkastella nykyistä perusteellisemmin. Vaihtoehtoisesti LS-yksikölle tulisi toimittaa elinympäristömalli ja/tai satelliittipaikannetun yksilön liikkeet paikkatieto- tai karttamuodossa, jotta arvion oikeasuuntaisuus voidaan todentaa viranomaistenkin puolesta.

Metsäkanalintujen osalta selvitykset ovat riittäviä ja laadukkaasti toteutettuja. Selvitysten perusteella LS-yksikkö esittää törmäysriskin vähentämiseksi huomiorakenteita teeren soidinkeskusten läheisille voimajohtolinjoille.

Kommentit: Muu eläimistö

YVA-selostuksessa todetaan sivulla 176, että voimajohtopylväiden ja teiden rakentaminen ja niihin liittyvä kasvillisuuden raivaus voivat vaikuttaa voimajohtokäytävän läheisiin viitasammakkoalueisiin. On hyvä huomioda, että laji elää sekä vesi- että maaelinympäristöissä ja talvehtimispaikat voivat esiintyä myös molemmissa em. elinympäristöissä. Tämä on hyvä huomioda etenkin rakentamistöiden suunnittelussa. LS-yksikkö yhtyy sivulla 180 esitettyihin lieventämiskeinoihin, joita ovat viitasammakon osalta rakentamisen ajoittaminen lisääntymiskauden ulkopuolelle sekä voimajohtopylväiden sijoittelu.

LS-yksikkö pitää YVA-selostuksessa esitettyä susiin kohdistuvaa tarkastelua riittävänä ja siinä esitettyjä johtopäätöksiä perusteltuina.

Kommentit kasvillisuudesta ja luontotyypeistä

Kasvillisuuden ja luontotyyppi-arvioinnin osalta LS-yksikkö toteaa YVA-selostuksessa esitettyjen selvitysten olevan riittäviä, johtopäätösten perusteltuja ja vaikutusarviointeja oikeasuuntaisina. Vaihtoehtojen osalta LS-

yksikkö pitää hankevaihtoehtoa VE1 parhaimpana vaihtoehtona kasvillisuuteen kohdistuvien vaikutusten minimoiseksi. Hanke tulee toteuttaa siten, että vaikutukset luonnontilaisiin soihin, monimuotoisuudeltaan arvokkaisiin kohteisiin ja niillä esiintyvään huomionarvoiseen lajistoon voidaan minimoida. Hanke tulee toteuttaa siten, ettei siitä aiheudu luonnonsuojelulain vastaisia vaikutuksia. Mikäli pylvässijoittelulla ja muilla teknisillä ratkaisulla vaikutuksia lain suojaamiin luontoarvoihin ei voida poissulkea, tulee ELY-keskuksesta selvittää mahdollisuutta poiketa lajien rauhoitussäännöksistä.

Kommentit metsäpeuraselvityksestä

Hanke sijoittuu syksyn ja kevään vaellusreitille, mutta muilta osin vähemmän merkityksille alueille. Talviaikaista laiduntamista voi olla vähäisissä määrin (pääpaino kuitenkin Lappajärven alueella), Linjalamminkangas (hankkeen eteläpuoli) on merkityksellisempi vasomisajan ja pikkuvasa-ajan kannalta, kuin hankealueelle sijoittuvat kohteet. LS-yksikkö yhtyy selostuksen ja erillisselvityksen mukaiseen vaikutusarviointiin siitä, että merkittäviä vaikutuksia metsäpeuralle ei arvioida muodostuvan.

Kommentit suojelualueista

LS-yksikkö yhtyy näkemykseen suojelualueita koskevasta arvioinnista.

Suositus hankevaihtoehdolle.

VE1. Luonnonarvojen kannalta vähiten haittaa. Myös selostuksen mukaan

Pohjaveden suojeluryhmä

Pohjaveden suojelun näkökulmasta voimajohdon vaihtoehdossa VE1 ei tulisi laajentaa olemassa olevaa voimajohtoaluetta Kalettomanharjun pohjavesialueen kohdalla, jos se on teknisesti mahdollista. Voimajohtolinjat lienee mahdollista toteuttaa myös monikerroksisesti nykyistä käytävää hyödyntämällä.

Voimajohdon vaihtoehdossa VE2 uusi maastokäytävä sijoittuisi noin 270 m etäisyydelle pohjaveden virtaussuunnassa yläpuolelle Kalettomanharjun alustavasti tutkitusta vedenottamon sijaintipaikasta, mitä ei ole selostuksessa huomioitu. Tekstissä viitataan kyllä pohjaveden havaintoputkeen, joka on mitä todennäköisimmin em. alustavasti tutkittu paikka, mutta viittaus lähdeluettelossa on virheellinen (SYKE 2023b, Purohelmi-hankkeen aineisto). Lisäksi pohjaveden pinnan syvyys on ollut kyseisessä havaintoputkessa (toukokuu 2019) lähes maanpinnan tasossa (putki tunnus KH 9) eikä kolmen metrin syvyydessä maanpinnasta, kuten selostuksessa mainitaan. Pylväiden sijoitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta pohjaveden purkautumista ei tapahdu.

Voimajohtovaihtoehto VE1 on pohjaveden suojelun näkökulmasta voimajohtovaihtoehtoa VE2 parempi.

Selostuksen kartassa ei tule esittää vedenottamoiden sijaintia (kuva 9-1 sivulla 118).

Vesienhoitoryhmä

Kaikkien uomien läheisyyteen rakentaminen ja uomien ylitykset sisältävät riskin kuormituksen lisääntymisestä. Jokien, purojen ja norojen lisäksi myös ojia pitkin ravinteet ja kiintoaine kulkeutuvat alaspäin kohti alempia vesistöjä. Kiintoaineen kulkeutuminen vesistöihin aiheuttaa peittymistä, liettymistä ja rehevöitymistä, millä on haitallinen vaikutus vesistöjen veden laatuun ja ekologiseen tilaan. Tämän vuoksi tulee ehkäistä eroosiota ja kiintoaineen joutumista uomiin. Hanke tulee toteuttaa siten, ettei siitä aiheudu esteellisyyttä vesieliöstön vapaalle liikkumiselle hankealueella (mm. tierummut). Jos virtavesiä ylitetään työkoneilla, tulee ottaa huomioon eroosioriski ja pyrkiä estämään eroosio sekä uoman rakenteen muuttuminen. Kaiken kaikkiaan hankesuunnittelussa tulee ottaa huomioon mahdolliset vesistövaikutukset, myös välilliset kuten esimerkiksi vaikutukset pohjaveteen ja pyrkiä vähentämään vesistövaikutuksia.

Mielipiteet

Mielipide 1

Kyseinen voimajohto on maisemahaitan lisäksi häiriöksi kanaintujen jo ennestään harvoille soidinpaikoille. Suurin uhka on kuitenkin metsäpeurojen vasomisalueille tulevat häiriöt, joita ko. voimajohdon varrella on useita. Puusto hakataan, hiilinielut häviävät.

Mielipide 2

Kannatan siirtolinjalle vaihtoehtoja ve 1 tai ve 2. Näissä luonto, metsätalous, virkistyskäyttö, luontoarvot, biodiversiteetti ja arvokkaat luontokohteet kärsivät vähiten. Myös ovat pituudeltaan lyhyempiä eri versioista ja sijoittuvat eniten olemassa olevaan runkolinjan maastokäytävään. Kaikissa vaihtoehdoissa aiheutuu merkittävää haittaa yksityisten maa- ja metsätaloudelle. Myös yva:n asukaskyselyn tulos puoltaa ve 1 ja 2. Alueen asukkaiden mielipidettä kuunneltava.

Liitteen kuvaan merkkasin omalta palstaltani arvokkaita monimuotoisuutta lisääviä luontokohteita. Kohdassa 1 luolikko. kohdassa 2 30-40 vuotta sitten ojitettu suota, nämä saavat nyt luontaisesti umpetua, sekä puustoltaan vanhaa biodiversiteetin kannalta arvokasta kangasmetsää. Kohdassa 3 (kartalla kohta tarkkuudella "noin") erittäin vanha mänty jolle haetaan kunnasta suojelua. Kohdassa 4 arvokasta ojitamatonta avosuota. Pyydän ottamaan nämä huomioon. Näitä ei mielestäni yvassa ole tunnistettu.

Ve 1 tai 2 olisi kaikille osapuolille edullisin.

TÄSSÄ LIITE

Mielipide 3

Omistamme metsätilan Halsuan tuulivoimapuiston 400 kv voimajohtohankkeen vaihtoehdossa (VE2) voimajohdon reitti sijoittuisi kokonaan uuteen johtoaukkoon tilamme kohdalla. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksellä 9.2.2023 perustettu Helmi suojelualue tilastamme. Nykyinen voimajohtoaukko sijaitsee 150 m etäisyydellä vaihtoehto (VE2) reitistä. Vaihtoehto (VE2) pirstoisi suojelualueemme erittäin haitallisesti. Parempi vaihtoehto on nykyinen voimajohtoaukko reitiksi.

Mielipide 4

Arviointiselostuksessa on jäänyt vähälle huomiolle, että alueen maanomistajilta on jo jäänyt maita rakennettujen voimajohtojen alle. Täten suunniteltu voimajohto vähentäisi kyseisten metsänomistajien metsäpinta-aloja entisestään. Viedäänpö heiltä kohta loputkin maat?

Voimajohto olisi tuulivoimarakentamista varten, vaikka tuulivoimarakentamisen hankealueella on maanomistajia, jotka eivät edes halua alueelle rakennettavan tuulivoimaloita. Kenen ehdoilla tuulivoimaloita ja sähkönsiirtoyhteyksiä oikein rakennetaan?

Arviointiselostuksessa tuulivoimarakentaminen esitetään ikään kuin ainoana oikeana energiantuotantomuotona, vaikka niitä on muitakin energiantuotantomuotoja kuin tuulivoima.

Arviointiselostuksesta on jäänyt kokonaan pois, että Honkakankaan ja Kanniston kaavat eivät ohjaa riittävästi tuulivoimarakentamista. Kaavat ovat selvästi puutteellisia, sillä niissä ei ole kaikkia tarvittavia keskeisiä tuulivoimarakentamista ohjaavia määräyksiä, kuten esimerkiksi sähköasemien enimmäiskokoa.

Suunnitellun voimajohdon lähettyvillä on arvokkaita luonnonympäristöjä, joita olisi suojeltava. Eivätkö arvokkaat luonnonympäristöt olekaan enää niin tärkeitä, kun kyseessä on tuulivoimarakentaminen?

Yhteisvaikutuksia eri tuulivoima- ja sähkönsiirtohankkeiden osalta ei arvioitu riittävästi. Maaseutu- ja luonnonympäristöt muuttuvat yhä enenevässä määrin vain tuulivoiman tuotantoalueiksi ja voimajohtoaueiksi.

Arviointiselostuksessa ehdotetaan tehtäväksi asukaskysely hankkeen rakentamisen jälkeen. Alueella on kuitenkin maanomistajia kauempaa ja muiltakin paikkakunnilta kuin vain Halsualta. Eikö muilla kuin lähiasukkailla ole oikeutta kertoa mielipidettänsä?

Arviointiselostuksessa ei ole riittävästi otettu huomioon hankkeesta mahdollisesti koituvia erilaisia epäoikeudenmukaisuuden tuntemuksia, vaikka niillä voi olla mm. merkittäviä sosiaalisia vaikutuksia.

Kaikki maanomistajat eivät ole hanketoimija OX2 Finland Oy:lle samanarvoisia. Tämä on todettu esimerkiksi naapurikunnassa Lestijärvellä, jossa OX2 Finland Oy on kohdellut maanomistajia epäkunnioittavasti ja polkenut heidän oikeuksiaan. Nämä toimintatavat on ikävä kyllä otettu käyttöön myös Halsualla. Mikä taho takaa kaikkien maanomistajien asiallisen kohtelun ja oikeuksien toteutumisen?

Arviointiselostuksessa ei oteta mitään kantaa, että OX2 Finland voi sumeilematta käyttää hyväkseen lunastusta, vaikka kyseessä on yksityinen voittoa tavoittelevan liiketoiminnan harjoittaminen. Miten tämä voi olla ns. oikeusvaltiossa sallittua?

Mielipide 5

Kun sain tietää, että valtavaa voimalinja / tuulivoimahanketta hanketta suunnitellaan Halsualla niin järkytyin. Oma sukuni ja juureni on Kanasesta kotoisin ja koen tämän luontoraiskaamisen rikollisena tekona. Kunnassa usein vierailevana ja sen luontoarvoista oikeasti nauttien voin pitää kuntapäättäjiä hulluina, vielä hullumpana kuin tuulivoima agitaattorit - kuntapäättäjät kun tuhoavat oman kuntaansa. En ihan tosi jaksa enää tätä järkevästi käsitellä, tämä on niin sairasta.

Kunnan asukkaat pelkäävät ilmaista omia mielipiteitä, koska uskonnoillisuus ja keskipohjalainen nöyryys estää puhumisen, se kun loukkaa tuulivoimalan saavan naapurin ajatuksia. Maisemaarvot/kartoitus on ohitettu täysin, samoin melu ja luontoarvot, samoin ihminen on unohdettu. Kaunis kunta täyteen 300 metrisiä rautahäkkyröitä, voi perkele mitä touhua.